

špirita. Ta smola je tekoča, in s copičem lahko hitro in dobro vse rane zamažeš. Sploh je to mazilo najboljšje za vsakovrstne rane. Ako smola sčasom otrdi, napraviš jo zopet tekočo, če ji doliješ špirita.

* **Gnojiti moramo** sadnemu drevju s suhim ali mokrim gnojem. Kedor hoče pospešiti rast lesu, naj gnoji konec marcija meseca in ob začetku aprila; cvetnim očesom na korist gnoji pa v avgustu in septembru. Gnojnico pomešaj pred porabo s polovico vode ter jo nekoliko od debla proč prilivaj drevesu; primešati smeš tudi nekoliko pepela.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 74. Imam kos razmelinjene senožeti, ki leži na ravnem, zemlja je pa ilovnata in tako pusta, da nobena reč ne raste na njej. Mislim jo prekopati, nekoliko s peščeno zemljo pomešati in pognojiti ter prvo leto saditi krompir, drugo leto pa oves in vmes sejati travno seme. Ali storim prav tako? (J. R. v Š.)

Odgovor: Prav naredite tako, ob enem pa Vas opozarjamo, da gnojite z gnojem, ki zemljo rahlja, na primer s slamnatim gnojem. Krompir pridno okopavajte in osipajte, ker se s tem zemlja dobro rahlja. Ne bode nič škodilo, ako ovsu zopet pognojite.

Vprašanje 75. Rad bi premenjal ječmenovo seme. Iz katerega kraja bi ga moral dobiti, da bi v naši težki in bolj osojni zemlji dobro uspeval? (J. R. v Š. na Goriškem.)

Odgovor: Ječmen sploh rad uspeva na težki, t. j. bolj ilovnati zemlji, da le ni premokra. Ne glejte torej toliko na zemljo, ampak na dobro vrsto. Priporočamo Vam na pr. izbrani hanaški ječmen (Hanna-Pedigree-Gerste), katerega prodaja 100 $\frac{h}{g}$ za 12 gld. tovarna za sladkor v Kvasicah na Moravskem.

Vprašanje 76. Velike važnosti bi bilo mnogokrat, ako bi kmet natanko vedel, ali je krava breja ali ne. Ali je kako znamenje, po katerem je to zanesljivo spoznati? (A. R. v Š. na Goriškem.)

Odgovor: Spoznati, če je krava breja ali ne, je v pričetku zelo težko. Za znamenje brejosti imajo, če se krava štiri tedne potem, ko je bila pri biku, nič več ne poja, a to znamenje ni vselej zanesljivo. Prav zanesljivo spoznati, če je krava breja, pa je šele od petega meseca. Ob tem času pa itako vsak količkaj izkušen kmet spozna kravo, če je breja. Morda ve kedo izmed čitateljev našega lista za kako sredstvo, kako spoznati brejost takoj ob pričetku.

Vprašanje 77. Ali je dobiti pri kmetijski družbi krompirja „Richterjev Imperator“ ali pa „Onejida“? Ako ne, kje se dobi? (M. F. v K.)

Odgovor: Kmetijska družba je pač sadila lansko leto za poskušnjo krompir „Imperator“, a ga bo vže letos opustila, ker je gniloben. Izmed mnogih vrst, ka-

tere je družba preskusila, obnesel se je odločno najbolje „onejidovec“. Tudi letos ima družba te vrste krompirja na prodaj, in sicer novo s Češkega došlo seme.

Vprašanje 78. Vže dvakrat sem povprašal pri C. Rambouseku v Zborovu, ali dobim zborovske menjalne rži, a brezuspešno. Ali dobim te rži kje drugje ali pa morda kake druge dobre jare rži? (F. Š. v S.)

Odgovor: Zborovske menjalne rži, kolikor je nam znano, ni drugod dobiti, nego pri Rambouseku. Kje bi bilo dobiti kako dobro semensko rž, nam tudi ni znano dasi smo pregledali naznanila v celi vrsti kmetijskih listov.

Vprašanje 79. Zakaj ne dado pri nas mladim žrebcom daril, dasi imamo lepo vzrejena. (J. R. v Br. na Gorenjskem.)

Odgovor: Zato ne, ker ministerska naredba tega ne pripušča. Premovanje konj je namreč urejeno z naredbo kmetijskega ministerstva z dne 8. decembra leta 1888., št. 17.092.

Vprašanje 80. Imam 10 $\frac{1}{2}$ $\frac{m}{y}$ dolg in 7 $\frac{1}{3}$ $\frac{m}{y}$ širok hlev, katerega mislim obokati, in sicer na tri železne traverze. Koljko močni bi morali biti te traverzi in kakšna je njih cena? (M. D. v J.)

Odgovor: Za toliko dolg in širok obok morajo biti traverze po 26 $\frac{c}{m}$ visoke. Take traverze stoje okoli 62 gld., ter Vam jih priskrbi A. Druškovič v Ljubljani.

Vprašanje 81. Na vrtu, ki je poleg hiše in precej dobro ograjen, oglodal mi je zajec 182 požlahtnjencev. Kaj mi je narediti s poškodovanim drevjem, in ali je najemnik lova dolžan povrniti škodo? (Ž. pri Savi.)

Odgovor: Ako je drevo krog in okrog oglodano, ni nobene pomoči. Ako je pa drevo le na eni strani oglodano, izrežite in osnažite rano ter jo zamažite. Drevo bode sicer raslo, povemo Vam pa uže zdaj, da veselja ne boste imeli z njim. Rajši odstranite vsa drevesa, razen onih, ki niso posebno poškodovana. Ako zahtevate povračila, naznanite to v teku 14 dni od časa, ko ste škodo zapazili, okrajnemu glavarstvu. Kedaj se ta škoda povrne, to je brati v odgovoru na vprašanje 6. in 59.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

217.

Ismaila. Zabave mej vožnjo po železnici.

„Kako dolgo bomo tu stali?“ zavpil sem nad kondukterjem.

„Tri minute!“ Na to je segel v žep, pograbil enega Arabca in postavil pred se. Iz žepa je vzel kos modre barve, in narisal Arabcu na gole prsi možicelja. Vsi so

se smejali, ploskali z rokami, in koj je drug Arabec ponudil svoje prsi. Tudi njemu je narisal možicelja, potem tretjemu in četrtemu, in vsak pot je bilo dosta smeha, veselja in ploskanja. Tudi mi smo se zabavali s tem, ali trpelo je to celo $\frac{1}{4}$ ure. Začnem opominjati, da bode treba iti naprej. Konduker se ozre na parostroj, in namigue z glavo slugi, ki je stal pri glavnem poslopju. Sluga pozvoni, a konduker maže dalje Arabce po prsih.

Konduker je bil pomalal že vse arabske prsi, sluga je že trikrat odzvonil, a vlak se ne premakne. Konduker nam je mahoma izginil. Nastala je splošna zmešnjava. Potniki stopajo z vseh vozov, gledajo se, poprašujejo se in vrte z glavami. Tudi Arabci se čudijo vsemu temu. Slednjič je celo naš Anglež izstopil. Nobeden ni vedel, kaj je to.

Na parostroju ni žive duše, na kolodvoru ni nobenega uradnika videti. Preteklo je že 40 do 50 minut. Vse od kraja se jezi in kolne, samo naš Anglež miren zleze nazaj v voz in se položi po jedne strani, kakor je bil dolg in širok. Čedalje večji krik. Nakrat se zasliši vrišč v hiši. Nekoliko ljudij, mej njimi konduker smejoč in hrumeč vodi strojnika, reditelja naše lokomotive. Strojnik se steza, mane si oči in zeva. Tudi on je pijan, zato pa je skočil v hišo in se vlegel nekam za vreče in bale ter zaspal. Mej splošnim hrupom ga vedejo k stroju. Zopet trikrat pozvoni, ali vlak še vedno stoji.

„Tri sto medvedov, ali pojdemo, ali ne?“ zarežal sem.

„Vsak čas! Čez tri minute. Ogenj je ugasnil.“
Čez pol ure smo se vender premaknili z mesta.

218.

Suez. Plavba po kanalu.

Pozno na večer smo se pripeljali v Suez. Šli smo v angleški hotel, ki stoji nekoliko v stran od kolodvora. To je obširna, lepa gostilnica, ima prostorne sobe, snažne postelje dobro zavarovane proti moskitom, mrzle in gorke kopeli, in prostorno obednico, v katerej belo oblečeni natakarji strežejo. Ti natakarji so zvečine Hindi, vitki in drobni ljudje, in če stopi k tebi, da ti poda mesa ali skledico čvrstega ledu, koj ti vdari v nos poseben, oster duh njegov. Premnogim hindostanskim potnikom na ljubo je vsa postrežba hindostanska. Ti strežniki so v gostilnici kakor država v državi, imajo svojega glavarja, kateri za vse opravlja, kar je treba opraviti; plačo njihovo prejema, in drugo temu tako, žive toraj po svojih domačih navadah, po predpisanem budhaisu.

Ko smo se založili z jedjo in pijačo, šli smo pogledat mesta. Dasi je mesto s plinom razsvetljeno, in je varnost sedaj že dosta večja kakor je bila s početka, vender ni svetovati tujcu, da bi sam se izprehajal po ulicah. Stanovnikom sueškim je naročeno, da bi ne hodili brez svetilnic z doma, a tujcu se naroča, da bi ne hodil brez orožja. Nočni obraz v Suezu je zelo pisan.

V orijentalnem bazaru, v katerem diši po samej ambri, rožnem olju in raznih dišavah, sede Turki in Egipetci pozno v noč. Dalje se vrste kavane, gostilnice, v katerih godejo, prepevajo in plešejo mornarji z deklinami, katerih ima tu na tisoče vseh barv in vseh narodov. V tem pogledu je Suez na slabem glasu.

Pravo ležo o Suezu smo si napravili še le drugega dne. Koj ko se je zdanilo, odpeljali smo se z mesta na Rudeče morje. Suez ne stoji prav na splavnem morju, temveč dosta daleč je od njega postavljen. Ali dosta širok kanal posreduje prihod robe k mestnim skladiščem, in železnica drži po širokem nasipu k orjaškim dokom, in dovaža potnike, kateri hočejo koj stopiti na brodove bombajske, kalkutske, avstralijske itd. Suez stoji v zelo pustem in slabem kraju. Kanal drži mej dvema moloma zelo daleč v Rudeče morje, tako kakor pri Port Saidu v Sredozemno morje. Čudne misli hodijo potniku po glavi v tem kotu sveta, na meji severnih in južnih morij, mej Afriko in Azijo. Ko smo se vračali v mesto, srečali smo dolg vlak potnikov, ki so bili namenjeni v Indijo.

Kakošen je bil Suez, preden so začeli kanal kopati! Umazano arabsko gnjezdo. S Kahire je držala železnica do Sueza, ali pozneje so jo opustili, in to je jedini slučaj na svetu do sedaj. Zgradili so novo železnico ob kanalu. Z Ismaile drži železnica preko Zakazika v Kahiro. Dandanes je Suez ugledno mesto radi svoje leže mej dvema deloma sveta.

Ko je bil kanal dodelan, napravil je podkralj Ismail sijajno slovesnost, ki je stala do 20,000.000 frankov. Gostom je dal na razpolaganje 500 hiš za stanovavje. Pa tudi sploh je gledal podkralj, da sebe in svojo obitelj ovekoveči z imeni, katere je dal važnejšim napravam in stavbam. Ismaila ima njegovo ime, Port Said ima ime po sinu Saidu itd. Spomnili so se tudi angleškega častnika Waghorna in mu postavili spomenik v Suezu. Ta Waghorn je že pred Lessepsom snoval kanal, pa mu ni šlo, in umrl je 1850. l. v največjem pomanjkanju.

Eno k drugemu plavajo po štirje brodovi na dan po kanalu. Veliki brodovi pa se ne srečavajo v kanalu, temveč na postajah, ker po kanalu sme samo po jeden večji brod pluti od postaje do postaje. Koliko časa se prihrani, ako ladije plujejo po kanalu mesto ob nosu. Dobro nade, to nam hočejo najbolje pojasniti številke.

Prihrani se mej	Hamburgom	in	Bombajem	29	dnij,
„	„	„	Amsterdamom	„	29
„	„	„	Londonom	„	29
„	„	„	Liverpoelem	„	29
„	„	„	Southamptonom	„	29
„	„	„	Bordeauxom	„	29
„	„	„	Marseillom	„	31
„	„	„	Genuo	„	32
„	„	„	Trstom	„	37
„	„	„	Brindizijem	„	38

Se ve da je treba plačati dosta visoko pristojbino, ali dobiček je vender le znaten.

Pogledimo sedaj, koliko brodov pohajasueški kanal. Od 31. decembra 1869. l. do 31. decembra 1875 l. je poslala

Angleška	4347 brodov,
Francoska	478 "
Avstro Ogrska	345 "
Holandska	168 "
Italijanska	168 "
Španjolska	82 "
Turška	140 "
Nemška	118 "
Egipet	118 "
Ruska	48 "
Norveška	30 "
Danska	26 "
Švedska	22 "
Portugalska	24 "
Amerika	10 "
Belgija	9 "
Japonska	4 brodove,
Grška	7 brodov,
Birma	3 brodove,
Peruvanska	1 brod,
Zanzibar	1 "
Tunis	1 "
Soravak	1 "

Leta 1877. je plulo po kanalu 1651 brodov, leta 1878. pa samo 1593. Pozneje je število zopet poskočilo. Od 1. januarja do 1. avgusta 1880. l. je plulo 1425 brodov.

O sueškem kanalu se je dosta pisalo, zlasti so rohnili proti njemu Angleži; najrajše bi ga bili v nič podelali. Ali ni se jim sponeslo. Prvi dve leti ni bilo dobička. Leta 1872 ga je bilo 2,071.279 frankov leta 1878. pa že 14,913.123 frankov.

Premoženje družbeno so cenili 1874. l. na 21,795 545 frankov.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Deželni odbor.

Jesenice, na neposrednje davke, *a* po davčnih občinah Jesenice in Hrušica in od h. št. 51 do vštete 66, v vasi Rovte davčne občine Planina 20 % za občinske, 20 % pa za šolske in farne potrebščine; *b* po davčni občini Planina, izimši h. št. 51 do 66 vasi Rovte, 20 % za občinske potrebščine.

Volčji Potok, 25 % na neposrednje davke za zgradbo šole v Radomljah in za stvarne šolske potrebščine.

Nevlje, 30 % na neposrednje davke za občinske in stvarne šolske potrebščine in za razširjavo šole.

Krtina, 25 % na neposrednje davke za občinske in šolske potrebščine in za poprave pri farovžu.

Šmarca, 23 % na neposrednje davke za občinske in šolske potrebščine.

Dob v Kamniškem okraju, 20 % na neposrednje davke za občinske, šolske in farne potrebščine.

Podrečje, 35 % na neposrednje davke za občinske, šolske in farne potrebščine in za prezidanje farovža v Dobu.

Lokvica, na neposrednje davke, in sicer po vsej občini, izimši vas Malo Lešče, 25 % za zgradbo šole v Metliki, 10 % pa za občinske in stvarne šolske potrebščine.

Podzemelj, na neposrednje davke, in sicer v vasi Cerkevšče 28 % za občinske potrebščine, 7 % za popravo farne cerkve in 8 % za zgradbo šole v Gribljah.

Kot, 23 % na neposrednje davke za zgradbo novega farovškega gospodarskega poslopja v Semiču.

Čeplje, 30 % na neposrednje davke za občinske in šolske potrebščine.

Adlešiči, na neposrednje davke, *a* po davčni občini Adlešiči, izimši vas Dragoše, 22 % za popravo zvonika in 13 % za občinske in šolske potrebščine; *b* v vasi Dragoše davčne občine Adlešiči 10 % za občinske potrebščine, 12 % za stvarne šolske potrebščine v Gribljah; *c* po davčni občini Bojanci 20 % za zgradbo šole v Bojancih, 10 % za občinske potrebščine, 10 % za poplačanje dolga občini Adlešiči in 10 % za stvarne šolske potrebščine.

Narodno-gospodarske reči.

Trgovinska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica Dunajska poslala je vsem zbornicam od nje skleneno resolucijo s prošnjo, da bi jo pri visokem c. kr. trgovinskem ministerstvu podpirale. Ker je zato velike važnosti jo priobčujemo. Slove tako le:

Glede na velike, v listu „Deutscher Reichsanzeiger“ priobčene zahteve, katere hoče nemška eksportna industrija, da se jej izpolnijo v tarifni pogodbi z avstrijsko-ogrsko državo, in zato, ker k ažejo Nemci malo dobre volje, da bi zadostno znižali carino na žito, les in živino in s tem ustregli želji države naše, predlagajo združeni odseki, prositi zbornično predsedstvo, naj ono blagovoli v nujni vlogi do njegove vzvišenosti gospoda trgovinskega ministra v imenu Dunajske trgovske in obrtniške zbornice izreči naslednje: Naša industrija želi, da se ustanovitijo carinskotarifne razmere po tarifni pogodbi z nemško državo; priznava tudi, da treba v ta namen kaj žrtvovati pri carini od industrijskih izdelkov, kolikor ne bi škodovalo dotičnim industrijam in obrtom. V tem oziru je visoko vlado posebno opozoriti na sedanjí položaj, ki je nastal vsled preoblike produkcije na Nemškem, potem vsled nekolikšne izgube ameriškega in vsled pretečega zaprtja francoskega trga ter vsled